

“अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा
जीर्णोध्दार करण्याच्या विकास
आराखड्यास” प्रशासकीय मान्यता
देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

नियोजन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: तीक्षेवि-२०२३/प्र.क्र.८३/का.१४४४-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : १० ऑक्टोबर, २०२४.

- वाचा :** १) नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का.१४४४,
दिनांक ०४ जून, २०१५.
- २) नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का. १४४४,
दिनांक १९ जुलै, २०१६.
- ३) नियोजन विभाग, शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक : तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का.१४४४,
दिनांक ०२ फेब्रुवारी, २०२२.
- ४) विभागीय आयुक्त, पुणे यांचे क्रमांक : जिनिस्/एपविआसो/२०२४-२५/१५१०, दिनांक
२९.०९.२०२२ रोजीचे पत्र.
- ५) मुख्य सचिव महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीच्या दि.०२.०१.२०२३ रोजी
झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त.
- ६) मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील शिखर समितीने चक्राकार पध्दतीने
दि.१०.१०.२०२४ रोजी दिलेली मान्यता

प्रस्तावना:

नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्र.तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का.१४४४, दि.०४.०६.२०१५
अन्वये राज्यातील तीर्थक्षेत्र, पर्यटनस्थळ परिसर विकास आराखडा अंतिम करणे व
अंमलबजावणीसाठी धोरण / मार्गदर्शक तत्वे निश्चित करण्यात आली आहेत. तसेच
दि.१९.०७.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये यातील काही तरतूदी/निकष याबाबत स्पष्टीकरणात्मक
सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत.

०२. उपरोक्त शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार अर्थसंकल्पीय भाषणात नमूद आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय
दर्जाची महत्वाची स्थळे, तीर्थक्षेत्रे परिसर विकास आराखडे यांची व्याप्ती व स्वरूप लक्षात घेऊन,
संबंधित आराखडे नियोजन विभागामार्फत राबविण्यात येतात. स्थानिक पातळीवरील सर्व
संबंधितांशी चर्चा करून विकास आराखडा व त्यास लागणारा निधी याचा आराखडा जिल्हाधिकारी

यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हास्तरीय कार्यकारी समितीने तयार करून तो मुख्य सचिव महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीस सादर करण्यात येतो. उच्चाधिकार समिती विकास आराखड्यास मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील शिखर समितीची मान्यता प्राप्त करून घेण्यासाठी शिफारस करते.

०३. “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्याच्या” प्रस्तावास विद्यमान मा.पालकमंत्री, पुणे/रायगड/अहिल्यानगर यांच्या अध्यक्षतेखालील स्वतंत्र “जिल्हास्तरीय समिती” ने रु.९२.१९ कोटी खर्चाचा प्रस्ताव मुख्य सचिव महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीच्या मान्यतेस्तव सादर केला होता. नियोजन विभाग, शासन निर्णय दि.०४.०६.२०१५ अन्वये स्थापन करण्यात आलेल्या मुख्य सचिव महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीच्या दि.०२.०१.२०२३ रोजी झालेल्या बैठकीत सादर करण्यात आला. सदर बैठकीत मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील शिखर समिती समोर सादर करण्याची शिफारस करण्यात आली.

०४. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) कार्यालयाकडून प्राप्त झालेल्या दि.२४.०६.२०२४ रोजीच्या पत्राच्या अनुषंगाने मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील शिखर समितीची चक्राकार पद्धतीने प्रस्तावित रुपये ९२.१९ कोटी किंमतीच्या आराखड्यास मान्यता दिल्याने सदर आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

“अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्याच्या” प्रस्तावित रुपये ९२.१९ कोटी किंमतीच्या विकास आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

०२. “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्याच्या” अंतर्गत कामांची प्रत्यक्षात अंमलबजावणी करून घेण्यासाठी विभागीय आयुक्त, पुणे यांना “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. विभागीय आयुक्त, पुणे यांना “संनियंत्रण अधिकारी” ही जबाबदारी पार पाडण्याकरिता स्वतंत्र कर्मचारीवृंद उपलब्ध करून देण्यात येणार नाही. समितीची कार्यकक्षा शासन निर्णयात नमूद केल्यानुसार खालीलप्रमाणे राहिल :-

- (१) “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोध्दार करण्याच्या विकास आराखड्याच्या” अंतर्गत “परिशिष्ट अ” येथे प्रस्तावित कामे तीन टप्प्यांमध्ये दि.३१.०३.२०२७ पर्यंत पूर्ण करण्यात यावीत. विभागीय आयुक्त, पुणे यांनी केलेल्या सादरीकरणानुसार निश्चित करण्यात आलेली अंमलबजावणी व कार्यान्वयीन यंत्रणांकडून विहित कालमर्यादेत सदर कामे पूर्ण करून घेण्याची जबाबदारी “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून विभागीय आयुक्त, पुणे यांची राहिल.
- (२) “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोध्दार करण्याच्या विकास आराखड्या” मध्ये एकूण रुपये ९२.१९ कोटी किंमतीच्या मान्यता प्राप्त कामांव्यतिरिक्त कोणत्याही कामांचा समावेश करण्यात येऊ नये.
- (३) “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोध्दार करण्याच्या विकास आराखड्या” तील कामांची द्विरुक्ती होणार नाही व अशी कामे कोणत्याही अन्य शासकीय योजनेत प्रस्तावित किंवा मंजूर अथवा प्रगतीत नाहीत, ह्याची खातरजमा करण्याची जबाबदारीसुद्धा “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून विभागीय आयुक्त, पुणे यांची राहिल.

(अ) आराखड्यासाठी आवश्यक परवानग्या प्राप्त करून घेणे:

- (१) “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोध्दार करण्याच्या विकास आराखड्या” तील कामांपैकी ज्या कामांकरिता “वनसंवर्धन कायदा, १९८०” अंतर्गत पूर्वपरवानग्या आवश्यक असतील त्यासाठी मान्यता वेळेत केंद्र व राज्य शासनाच्या विभाग/ कार्यालय/ प्राधिकरणाकडून प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून विभागीय आयुक्त, पुणे यांची राहिल.
- (२) “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोध्दार करण्याच्या विकास आराखड्या” तील कामे राबविण्यापूर्वी, आवश्यकता असल्यास “पर्यावरण(संरक्षण) कायदा, १९८६” तसेच “प्राचीन स्मारके आणि पुरातत्व स्थळ आणि अवशेष कायदा, १९५८” खाली अनुमती व इतर आवश्यक मान्यता/ आवश्यक ना हरकत परवानगी संबंधित केंद्र व राज्य शासनाच्या विभाग/कार्यालय/प्राधिकरणाकडून घेण्याची जबाबदारी “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून विभागीय आयुक्त, पुणे यांची राहिल.

(ब) आराखड्यातील कामांना तांत्रिक मान्यता घेणे:

- (१) “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्या” तील कामे सुरु करण्यापूर्वी संबंधित कामांच्या आराखड्यास व अंदाजपत्रकास निश्चित केलेल्या अंमलबजावणी कार्यान्वयीन यंत्रणेचे “सक्षम प्राधिकारी” यांच्याकडून आवश्यकतेनुसार “तांत्रिक मान्यता” प्राप्त करून घ्याव्यात. तसेच ही कामे सुरु करण्यापूर्वी आवश्यकतेनुसार, जिल्हा परिषद व नगर पालिका या स्थानिक स्वराज्य संस्था यांची देखील आवश्यक ती मान्यता घेण्यात यावी.
- (२) “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्या” तील कामे विहित केलेल्या कालमर्यादेत पूर्ण होण्याकरिता “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून विभागीय आयुक्त, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली आराखड्याशी संबंधित सर्व अंमलबजावणी व कार्यान्वयीन यंत्रणांच्या जिल्हा प्रमुखांचा समावेश असलेली एक “जिल्हास्तरीय तांत्रिक समिती”, गठीत करण्यात यावी. जिल्हास्तरीय तांत्रिक समितीची शक्यतो प्रत्येक महिन्यात एक बैठक घेण्यात यावी. अशा बैठकीस इतर जिल्हा प्रमुख यांना आमंत्रित करण्याबाबत “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून विभागीय आयुक्त, पुणे यांना अधिकार राहिल.

(क) आराखड्याचे संनियंत्रण व अंमलबजावणीसाठी “जिल्हास्तरीय समिती” व “कार्यकारी समिती” गठीत करणे:

नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्र.तीर्थवि-२०१५/प्र.क्र.६/का.१४४४, दिनांक ०४.०६.२०१५ मधील सूचनांनुसार, शिखर समितीने मान्यता दिलेल्या “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्या” चे अंमलबजावणी व संनियंत्रण करण्यासाठी मा.पालकमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली “जिल्हास्तरीय समिती” आणि “विभागीय आयुक्त, पुणे तथा संनियंत्रण अधिकारी” यांच्या अध्यक्षतेखाली “कार्यकारी समिती” गठीत करण्यात यावी. “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्या” चे संनियंत्रण व अंमलबजावणी करण्याचे संपूर्ण अधिकार “जिल्हास्तरीय समिती” यांचे राहिल.

(ड) आराखड्यासाठी आवश्यकतेनुसार सल्लागार नियुक्त करणे:

“अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्या” तील प्रकल्प अहवाल निश्चित केलेल्या कार्यान्वयीन यंत्रणांमार्फत तयार करण्यात यावेत. अत्यंत आवश्यकता असेल तरच, विशिष्ट व तांत्रिक बाबींशी संबंधित कामांसाठी स्वतंत्र व सक्षम सल्लागार याची नियुक्ती करण्याबाबत “जिल्हास्तरीय समिती” कडून मान्यता प्राप्त करून घ्यावी. असा सल्लागार हा वास्तुरचनाकाराने तयार केलेला आराखडा/ नकाशा यानुसार प्राचीन स्मारके व पुरातत्वस्थळांशी संबंधित कामे स्वतंत्रपणे पूर्ण करण्याची क्षमता व बांधिलकी असलेला असावा. नियुक्त करण्यात आलेल्या सल्लागाराकडे अशा प्रकारच्या कामाचा पुरेसा अनुभव असावा. नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का. १४४४, दिनांक १९.०७.२०१६ अनुसार संबंधित सल्लागारास अदा करावयाचे शुल्क हे **ठोक व वाजवी स्वरूपाचे असावे** व त्याचा खर्च उपलब्ध निधीमधून करण्यात यावा.

(इ) आराखड्यांतर्गत करण्यात येणाऱ्या कामांची देखभाल दुरुस्ती :

(१) “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्या” तील कामे विश्वस्त संस्थेच्या मालकीच्या जागेवर करण्यात येणार आहेत अशा कामांसंदर्भात विश्वस्त संस्थेकडून “ना हरकत प्रमाणपत्र” प्राप्त करून घेणे बंधनकारक राहील. तसेच अशा कामांच्या पूर्णत्वानंतर त्यांची आवश्यक देखभाल व दुरुस्ती, देवस्थान अथवा विश्वस्त संस्थेने करण्यासंदर्भात विभागीय आयुक्त, पुणे यांनी “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून अशी कामे सुरु होण्यापूर्वी करारनामा करणे, संबंधित अंमलबजावणी व कार्यान्वयीन यंत्रणांवर बंधनकारक करावे.

१.१. “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्या” अंतर्गत निर्माण होणाऱ्या इतर मालमत्तेची देखभाल व दुरुस्तीसाठीची जबाबदारी व यासाठी लागणाऱ्या निधीची तरतूद संबंधित अंमलबजावणी व कार्यान्वयीन यंत्रणांकडून होणे अपेक्षित असून ती जबाबदारी संबंधित प्रशासकीय विभागाची राहील. निर्माण होणाऱ्या अशा मालमत्तेच्या देखभाल व दुरुस्तीसाठी कोणताही स्वतंत्र निधी नियोजन विभागामार्फत उपलब्ध करून दिला जाणार नाही.

१.२. “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्या” तील कामांमुळे निर्माण होणाऱ्या भाविकांसाठीच्या सुविधा तसेच पर्यटनस्थळ सर्व

नागरिकांसाठी खुले राहिल अशी अट देवस्थान अथवा विश्वस्त संस्थेबरोबर होणाऱ्या करारामध्ये समाविष्ट करण्यात यावी.

(ई) आराखड्यांतर्गत करण्यात येणाऱ्या कामांकरिता निधी वितरण:

- (१) “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्या” करिता शासनाकडून वितरीत होणाऱ्या निधीतून खर्च करताना वित्तीय नियमांचे आणि विविध नियमांतर्गत नेमून दिलेल्या कार्यपद्धतीचे पालन करण्यात यावे. कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर/ वितरीत निधीपेक्षा अतिरिक्त खर्च करण्यात येऊ नये ह्याची दक्षता “विभागीय आयुक्त, पुणे” यांची संनियंत्रण अधिकारी म्हणून राहिल.
- (२) “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्या” च्या एकूण किमतीच्या मर्यादेत, आराखड्यातील एका मंजूर कामामधील बचत ही त्याच आराखड्यातील मंजूर अधिक खर्चाच्या दुसऱ्या कामाकडे समायोजित करण्याचे अधिकार, बचतीच्या कामांमध्ये भविष्यात अतिरिक्त निधीची मागणी करू नये, या अटीच्या अधीन राहून “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून विभागीय आयुक्त, पुणे यांनी जिल्हास्तरीय समितीकडून पूर्व परवानगी घेऊन करावी व त्याचा अहवाल स्वतंत्रपणे शासनास १५ दिवसात पाठविण्याची दक्षता घ्यावी.

(उ) आराखड्याशी संबंधित शासनास सादर करावयाची विवरणपत्रे:

- (१) “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्या” च्या निधीमधून करावयाच्या कामांची भौतिक प्रगती, तसेच निधीतून होणाऱ्या खर्चाची विवरणपत्रे” परिशिष्ट ब” मध्ये नमूद केल्यानुसार, कार्यान्वयन यंत्रणेने दर महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास न चुकता सादर करावीत. तसेच काम पूर्ण झाल्यावर “काम पूर्णत्वाचा दाखला” आणि निधीबाबतचे “उपयोगिता प्रमाणपत्र” न चुकता शासनास सादर करावे. या बाबींकरिता संनियंत्रण अधिकारी यांची जबाबदारी असेल.
- (२) विशेष कार्य अधिकारी, विभागीय आयुक्त, पुणे यांनी उपरोक्त आदेश सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणावेत.

०३. मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखालील शिखर समितीने चक्राकार पद्धतीने मान्यता दिल्यानुसार प्रशासकीय मान्यतेचे आदेश निर्गमित करण्यात येत आहेत.

०४. सदर कामे करताना ऐतिहासिक वास्तूंची मूळ शैली जपण्याचे तसेच पुरातत्वीय जाण असलेल्या संस्थांकडून (भारतीय पुरातत्व विभाग तसेच राज्य पुरातत्वीय विभाग) सदर कामे करुन घेण्यात यावीत.

०५. सदर योजना सन २०२४-२५ या वर्षापासून अंमलात येईल. या आराखड्यातील खर्च “मागणी क्र.ओ-१०, मुख्य लेखाशीर्ष ५४५२, पर्यटनावरील भांडवली खर्च, ०१, पर्यटनासाठी पायाभूत सुविधा, १०१-पर्यटन केंद्र, (००) , (००) (१५) तीर्थक्षेत्र व पर्यटनस्थळ विकास आराखडा (कार्यक्रम/दत्तमत) (५४५२ ०२११) या लेखाशीर्षांतर्गत उपलब्ध तरतूदीतून करण्यात यावा.

०६. “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याच्या विकास आराखड्या” संदर्भातील कार्यवाही करतांना उच्चाधिकार समितीच्या दि.०२.०१.२०२३ रोजी पार पडलेल्या बैठकीतील निदेशांचे पालन करण्यात येईल, याबाबतची दक्षता “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून विभागीय आयुक्त, पुणे यांनी घ्यावी.

०७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४१०१०१८३७१४९३१६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मिलिंद कुळकर्णी)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

विभागीय आयुक्त, पुणे विभाग, पुणे.
जिल्हाधिकारी, पुणे/रायगड/अहिल्यानगर.

प्रत,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री ह्यांचे अपर मुख्य सचिव, मुख्यमंत्री कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे खाजगी सचिव, मुंबई,

४. मा. उपमुख्यमंत्री (गृह व जलसंपदा) यांचे खाजगी सचिव, मुंबई,
५. मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव (सर्व)
६. मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/ विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
७. मा. संसद सदस्य /विधानसभा/ विधान परिषद सदस्य, (सर्व)
८. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन
९. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, (सर्व)
१०. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य-१,मुंबई,
११. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/ लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य-२, नागपूर,
१२. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ, मुंबई.
१३. पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१४. महाव्यवस्थापक, मध्य रेल्वे, मुंबई.
१५. विभागीय आयुक्त, कोकण/नाशिक.
१६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, पुणे/रायगड/अहिल्यानगर.
१७. पोलीस आयुक्त/अधिक्षक, पुणे/रायगड/अहिल्यानगर.
१८. संचालक, पुरातत्त्व व वस्तुसंग्रहालय संचालनालय, मुंबई.
१९. विशेष कार्य अधिकारी, विभागीय आयुक्त कार्यालय, पुणे/कोकण/नाशिक
२०. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पुणे/कोकण/नाशिक
२१. अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पुणे/रायगड/अहिल्यानगर
२२. जिल्हा नियोजन अधिकारी, पुणे/रायगड/अहिल्यानगर
२३. निवड नस्ती (का.१४४४-अ), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

परिशिष्ट-अ

“अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याचा विकास आराखडा”

पुणे जिल्हा	किंमत रुपये
अ) जतन संवर्धन व परिसर व्यवस्थापन मयुरेश्वर मंदिर, मोरगांव	७,३०,००,०००/-
ब) जतन संवर्धन व परिसर व्यवस्थापन चिंतामणी मंदिर, थेऊर	६,६२,००,०००/-
क) जतन संवर्धन व परिसर व्यवस्थापन ओझर मंदिर व इतर सहायक संरचना	६,८९,००,०००/-
ड) जतन संवर्धन व परिसर व्यवस्थापन रांजणगांव मंदिर व इतर सहायक संरचना	६,३५,००,०००/-
रायगड जिल्हा	
जतन संवर्धन व परिसर व्यवस्थापन वरद विनायक मंदिर महड व इतर सहायक संरचना	१३,९५,००,०००/-
जतन संवर्धन व परिसर व्यवस्थापन बल्लाळेश्वर मंदिर पाली व इतर सहायक संरचना	१४,९०,००,०००/-
अहिल्यानगर जिल्हा	
जतन संवर्धन व परिसर व्यवस्थापन सिध्देश्वर मंदिर, सिध्दटेक	६,६६,००,०००/-
प्राथमिक प्रकल्प अंदाजित खर्च (अ)	६२,७१,००,०००/-
इतर अनुषंगिक खर्च विद्युतीकरण आणि रोषणाई (१०%) अधिक (१०%) खर्च वाढ आकस्मिकता (४%) चाचणी आणि गुणवत्ता नियंत्रण शुल्क (१%) कामगार विमा (०.५%) जीएसटी (१२%) वास्तुविशारद फी (४%)	२५,७१,००,०००/-
शासन निर्णयानुसार जीएसटी मध्ये ६% वाढ	३,७६,००,०००/-
एकूण	९२,१९,००,०००/-

परिशिष्ट-ब

“अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याचा विकास आराखडा”

विवरणपत्र- १ (भौतिक उद्दिष्ट्ये)

आराखड्यातील एकूण कामांची संख्या	प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेल्या कामांची संख्या	प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणे बाकी असलेल्या कामांची संख्या	कार्यारंभ आदेश देण्यात आलेल्या कामांची संख्या	अंदाजपत्रक स्तरावरील कामांची संख्या	निविदा स्तरावरील कामांची संख्या	पूर्ण झालेल्या कामांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७

विभागीय आयुक्त, पुणे तथा “संनियंत्रण अधिकारी”

“अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याचा विकास आराखडा”

विवरणपत्र- २ (भौतिक उद्दिष्ट्ये)

अ.क्र.	कामाचे नाव	कामाची कार्यान्वयीन यंत्रणा	कामासाठी मंजूर निधी	कामासाठी आतापर्यंत उपलब्ध करून दिलेला निधी	कामासाठी आतापर्यंत झालेला खर्च	काम पूर्ण करण्याचा दिनांक	काम पूर्ण झाल्याची टक्केवारी
१	२	३	४	५	६	७	८

विभागीय आयुक्त, पुणे तथा “संनियंत्रण अधिकारी”
“अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याचा विकास आराखडा”

विवरणपत्र- ३ (आर्थिक उद्दिष्ट्ये)

अ			ब		
आराखड्यास प्रशासकीय मान्यतेचा दिनांक व त्यानुसार मंजूर आराखड्याची एकूण किंमत	आराखड्यासाठी आतापर्यंत एकूण वितरीत निधी	आराखड्यासाठी आतापर्यंत एकूण वितरीत निधीपैकी झालेला एकूण खर्च	आराखड्यासाठी सन २०२४-२५ मध्ये एकूण अर्थसंकल्पित तरतूद	आराखड्यासाठी सन २०२५-२६ मध्ये एकूण अर्थसंकल्पित तरतूद	आराखड्यासाठी सन २०२६-२७ मध्ये एकूण अर्थसंकल्पित तरतूद
१	२	३	४	५	६

विभागीय आयुक्त, पुणे तथा “संनियंत्रण अधिकारी”
“अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्याचा विकास आराखडा”

“अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार
करणे विकास आराखडयास” सुधारित
प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

नियोजन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: तीक्षेवि-२०२३/प्र.क्र.८३/का.१४४४-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक : २८ मे , २०२५.

- वाचा :** १) नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का.१४४४,
दिनांक ०४ जून, २०१५.
- २) नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का. १४४४,
दिनांक १९ जुलै, २०१६.
- ३) नियोजन विभाग, शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक : तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का.१४४४,
दिनांक ०२ फेब्रुवारी, २०२२.
- ४) नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : तीक्षेवि-२०२३/प्र.क्र.८३/का.१४४४-अ,
दिनांक १० ऑक्टोबर, २०२४.
- ५) जिल्हाधिकारी, पुणे यांचे क्रमांक : जिनिस्/नि-५/अष्टविनायक/आराखडा/२०२४/१७३०,
दि.०३ जुलै, २०२४
- ६) विभागीय आयुक्त, पुणे यांचे क्रमांक : तीक्षेवि/प्र.क्र.२४-२२/अष्टविनायक आराखडा
२/१९२/२०२४, दि.२४.०७.२०२४ रोजीचे पत्र.
- ७) विभागीय आयुक्त, पुणे यांचे क्रमांक : तीक्षेवि/प्र.क्र.२४-२२/अष्टवि.२/इ पत्र ५२/३९/२०२५,
दि.१८.०२.२०२५ रोजीचे पत्र.
- ८) मुख्य सचिव महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीच्या दि.१८.०३.२०२५ रोजी
झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त.
- ९) मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील मंत्रीपरिषदेच्या दि.०६.०५.२०२५ रोजी झालेल्या
बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना:

नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : तीक्षेवि-२०२३/प्र.क्र.८३/का.१४४४-अ, दिनांक १०
ऑक्टोबर, २०२४ अन्वये रु.९२.१९ कोटी किंमतीच्या “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार
करणे विकास आराखडयास” प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली होती.

०२. नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्र.तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का.१४४४, दि.०४.०६.२०१५
अन्वये राज्यातील तीर्थक्षेत्र, पर्यटनस्थळ परिसर विकास आराखडा अंतिम करणे व
अंमलबजावणीसाठी धोरण / मार्गदर्शक तत्वे निश्चित करण्यात आली आहेत. तसेच

दि.१९.०७.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये यातील काही तरतूदी/निकष याबाबत स्पष्टीकरणात्मक सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत.

०३. उपरोक्त शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार अर्थसंकल्पीय भाषणात नमूद आंतराष्ट्रीय/राष्ट्रीय दर्जाची महत्वाची स्थळे, तीर्थक्षेत्रे परिसर विकास आराखडे यांची व्याप्ती व स्वरूप लक्षात घेऊन, संबंधित आराखडे नियोजन विभागामार्फत राबविण्यात येतात. स्थानिक पातळीवरील सर्व संबंधितांशी चर्चा करून विकास आराखडा व त्यास लागणारा निधी याचा आराखडा जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हास्तरीय कार्यकारी समितीने तयार करून तो मुख्य सचिव महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीस सादर करण्यात येतो. उच्चाधिकार समिती विकास आराखड्यास मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील शिखर समितीची मान्यता प्राप्त करून घेण्यासाठी शिफारस करते.

०४. नमूद करण्यात येते की, रुपये ९२.१९ कोटींचा आराखडा हा सन २०२१-२२ च्या दरसूचीवर आधारित होता. सबब, वाचा क्र.५ येथील जिल्हाधिकारी, पुणे यांच्या दि.०३.०७.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये सन २०२३-२४ च्या दरसूचीवर आधारित रुपये १४७.७१ कोटींचा प्रस्ताव सादर करण्यात आला होता. दरम्यान रुपये ९२.१९ कोटींच्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने कार्यवाही सुरू होऊन मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील शिखर समितीची चक्राकार पद्धतीने मान्यता घेण्यास्तव दिनांक ०१.०७.२०२४ च्या टिप्पणीन्वये सदर प्रस्ताव सादर करण्यात आला होता. तदनंतर विभागीय आयुक्त, पुणे यांच्या वाचा क्र.६ येथील दि.२४.०७.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये रुपये १४७.७१ कोटींचा प्रस्ताव प्राप्त झाला होता. तथापि, त्यामधील त्रुटींचे निराकरण करून वाचा क्र.७ येथील पत्रान्वये पुन्हा रुपये १४७.८१ कोटींचा सुधारित प्रस्ताव सादर करण्यात आला. सदर प्रस्तावास मान्यता देण्याच्या अनुषंगाने नियोजन विभाग, शासन निर्णय दि.०४.०६.२०१५ अन्वये स्थापन करण्यात आलेल्या मुख्य सचिव महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीची दि.१८.०३.२०२५ रोजी बैठक संपन्न झाली. सदर बैठकीत रुपये १४७.८१ कोटी किंमतीच्या सुधारित आराखड्यास मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील शिखर समिती समोर मान्यतेस्तव ठेवण्याची शिफारस करण्यात आली.

०५. नियोजन विभाग, शासन निर्णय दि.०४.०६.२०१५ अन्वये तीर्थक्षेत्र / पर्यटनस्थळ विकास आराखड्यास मान्यता देणेकरिता मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील स्थापन करण्यात

आलेल्या “शिखर समिती” समोर सदर प्रस्ताव अंतिम निर्णयार्थ सादर करणे आवश्यक असते. तथापि, मुख्य सचिव कार्यालयाच्या दि. २९.०४.२०२५ च्या पत्रान्वये प्राप्त झालेल्या निर्देशास अनुसरून शिखर समिती ऐवजी दि.०६.०५.२०२५ रोजी चौडी, तालुका जामखेड, जिल्हा अहिल्यानगर येथे संपन्न झालेल्या मंत्रीपरिषदेच्या बैठकीत सदर आराखड्याचा प्रस्ताव मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला. सदर बैठकीत “अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करणे विकास आराखड्याच्या” प्रस्तावित रु.१४७.८१ कोटी किंमतीच्या विकास आराखड्यास मान्यता देण्यात आल्याने सदर आराखड्यास सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

“अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करणे विकास आराखड्याच्या” प्रस्तावित रु.१४७.८१ कोटी किंमतीच्या विकास आराखड्यास सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

०२. रुपये १४७.८१ कोटीच्या कामांचा तपशील पुढीलप्रमाणे :-

(रक्कम रुपयात)

अष्टविनायक गणपती मंदिरांचा जीर्णोद्धार करण्यासाठी विकास आराखडा		
अ.क्र.	नाव	सुधारित किंमत
१	२	३
I	पुणे जिल्हा	
	१. जतन, संवर्धन व परिसर व्यवस्थापन मयुरेश्वर मंदिर, मोरगाव	८,२१,२३,७२६.००
	२. जतन, संवर्धन व परिसर व्यवस्थापन चिंतामणी मंदिर, थेऊर	७,२१,६४,५७१.००
	३. जतन, संवर्धन व परिसर व्यवस्थापन ओझर मंदिर	७,८३,९७,३२७.८७
	४. जतन, संवर्धन व परिसर व्यवस्थापन रांजणगाव मंदिर	१२,१३,८२,४३६.२२
II	रायगड जिल्हा	
	५. जतन, संवर्धन व परिसर व्यवस्थापन वरदविनायक मंदिर, महड	२८,२४,६३,९३५.५९
	६. जतन, संवर्धन व परिसर व्यवस्थापन बल्लाळेश्वर मंदिर, पाली	२६,९०,०२,७९२.१०
III	अहिल्यानगर जिल्हा	
	७. जतन, संवर्धन व परिसर व्यवस्थापन सिध्दटेक मंदिर	९,९७,५८,७२९.००
	एकूण (I + II + III)	१००,५२,९३,५१७.७८
IV	इतर अनुषंगिक खर्च	
	विद्युतीकरण व रोषणाई १० %	१०,०५,२९,३५१.७८
	खर्चातील वाढ १० %	१०,०५,२९,३५१.७८

आकस्मिक खर्च ४ %	४,०२,११,७४०.७१
चाचणी व गुणवत्ता नियंत्रण शुल्क १ %	१,००,५२,९३५.१८
कामगार विमा ०.५ %	५०,२६,४६७.५९
वस्तु व सेवा कर (GST) १८ %	१८,०९,५२,८३३.२०
वास्तुविशारद शुल्क ३ %	३,०१,५८,८०५.५३
वास्तुविशारद शुल्कावरील GST १८ %	५४,२८,५८५.००
एकूण इतर अनुषंगिक खर्च (IV)	४७,२८,९०,०७०.७६
एकूण एकंदर (I + II + III + IV)	१४७,८१,८३,५८८.५४

०३. उपरोक्त कामांबाबत सर्व तरतूदी नियोजन विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक : तीक्षेवि-२०२३/प्र.क्र.८३/का.१४४४-अ, दिनांक १० ऑक्टोबर, २०२४ मधील मूळ आराखड्याच्या शासन निर्णयाप्रमाणे लागू राहतील.

०४. या आराखड्यातील खर्च “मागणी क्र.ओ-१०, मुख्य लेखाशीर्ष ५४५२, पर्यटनावरील भांडवली खर्च, ०१, पर्यटनासाठी पायाभूत सुविधा, १०१-पर्यटन केंद्र, (००) , (००) (१५) तीर्थक्षेत्र व पर्यटनस्थळ विकास आराखडा (कार्यक्रम/दत्तमत) (५४५२ ०२११) या लेखाशीर्षांतर्गत उपलब्ध तरतूदीतून करण्यात यावा.

०५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०५२८१५३९३६४११६ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

MILIND RAGHUNATH
KULKARNI

Digitally signed by MILIND RAGHUNATH KULKARNI
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=PLANNING
DEPARTMENT,
2.5.4.20=438670bb728385b5c81bde24450c11d5ce0d99ed18a61fb
5b1685722e2c2c03, postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=DB6F88A1DB6A879302480C8728E879A835DD0CAE1
4DDA9621D73EA4347C7856A, cn=MILIND RAGHUNATH KULKARNI
Date: 2025.05.28 15:40:20 +05'30'

(मिलिंद कुलकर्णी)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

विभागीय आयुक्त, पुणे विभाग, पुणे.
जिल्हाधिकारी, पुणे/रायगड/अहिल्यानगर.

प्रत,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा. उपमुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
४. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव (सर्व)

६. मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/ विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
७. मा. संसद सदस्य /विधानसभा/ विधान परिषद सदस्य, (सर्व)
८. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई,
९. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, (सर्व)
१०. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य-१, मुंबई,
११. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/ लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य-२, नागपूर,
१२. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ, मुंबई.
१३. पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१४. महाव्यवस्थापक, मध्य रेल्वे, मुंबई.
१५. विभागीय आयुक्त, कोकण/नाशिक.
१६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, पुणे/रायगड/अहिल्यानगर.
१७. पोलीस आयुक्त/अधिक्षक, पुणे/रायगड/अहिल्यानगर.
१८. संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालय संचालनालय, मुंबई.
१९. विशेष कार्य अधिकारी, विभागीय आयुक्त कार्यालय, पुणे/कोकण/नाशिक
२०. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पुणे/कोकण/नाशिक
२१. अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पुणे/रायगड/अहिल्यानगर
२२. जिल्हा नियोजन अधिकारी, पुणे/रायगड/अहिल्यानगर
२३. निवड नस्ती (का.१४४४-अ), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.